

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПАМ'ЯТНИХ МЕМОРІАЛІВ

Сидоренко І. О., кандидат біологічних наук,

Фостенко Ю. В., студентка магістратури

Національний університет біоресурсів і природокористування України

i_sido@nubip.edu.ua

Меморіалізація покликана зберегти пам'ять про важливі події минулого, аби згуртувати сучасників довкола неї та сформувати спільне сприйняття пережитого. Зазвичай підходи такої пам'яті, які домінують і нині, фокусуються на одній особі або стороні конфлікту або ж на певній «бінарній опозиції»: «свої – чужі», «жертви – злочинці», «герої – вороги». Загиблі подаються емпатійно як національні герої, мученики або жертви. При цьому знеособлюється їх індивідуальність і реальні історії приглушуються, а їх кривдники, вороги та злочинці дегуманізуються. За такого підходу жертвовність і смерть усіляко виправдовуються та героїзуються, а складні питання не порушуються ані в політичному, ані в публічному дискурсі. Сучасні комеморативні практики виявляють потенційно суперечливі спроби як примирення зі складним минулим, так і активної реінтерпретації важливого минулого новими поколіннями.

Меморіали пам'яті відносяться до історико-культурних туристичних ресурсів. Ця специфічна складова об'єднує історико-культурні та інші об'єкти, пов'язані з певними історичними подіями, з життєвим циклом видатних людей, учасниками історичних подій. Їх класифікують за змістом на: військові, політичні, культурні, соціальні; за формою на: архітектурні (монументи, колони, арки), ландшафтно-архітектурні (парк, сквер, інсталяція), музейно-меморіальні комплекси, цифрові/віртуальні меморіали; за місцем розташування: урбаністичні (в місті), природні (у лісах, полях, біля водойм), трансграничні або міжнародні (меморіали миру, геноцидів)

Такі об'єкти справляють враження на глядачів завдяки художньо-естетичним якостям чи оригінальністю зовнішніх форм і оцінюються у системі оцінок з точки зору пізнавальної значущості та розвиненості туристичного сервісу.

Особливості організації території даного типу передбачають врахування ряду композиційних прийомів та засобів які дозволяють підкреслити значимість контексту пам'ятних меморіалів та створити атмосферу, що максимально відтворює настрій історичних подій

спираючись на стилістичну відповідність й естетику певного часу та використовуючи особливості місцерозташування та ландшафту.

Формування меморіалів залежить від багатьох факторів таких як: історичний контекст, географічні особливості, соціально-політична ситуація, менталітет і культурна традиція (табл.).

Табл. Прийоми та засоби організації пам'ятних меморіалів

№ з/п	Композиційні прийоми та засоби	Особливості застосування
1	Розташування	Вибір місця може мати: соціальний аспект (складати символічне значення, встановлення на територіях трагічних подій); ландшафтно-композиційний аспект (встановлення на височинах, відкритих територіях з панорамним оглядом, на фоні існуючих насаджень і т.п.)
2	Масштабність	Часто застосовується відкритий простір для створення атмосфери тиші та споглядання: малий масштаб створює камерну інтимну атмосферу; середній і великий масштаб можуть нести атмосферу відтворення масштабу і значимості події.
3	Планувальна організація	Планування території має: сприяти формуванню розвиненого об'ємно-просторового рішення; домінуючий композиційний елемент (монумент скульптурну групу); передбачити формування дорожньої мережі для різних типів відвідування (екскурсійні, ознайомчі, одиночні) - спрямовувати погляд на меморіальну домінінту.
4	Форма	Робота з формою має вести до єдності планувальної організації і форми окремих елементів включаючи геопластичні елементи і скульптурну композицію. Невеликі форми наближають до усвідомлення особистісного сприйняття; масштабні і надмасштабні форми можуть створювати ефект піднесеності, тривоги або благоговіння.
5	Колір	Колір має важливе емоційне навантаження. Переважно меморіали використовують: чорні, сірі, біло-сірі, темно-коричневі, зелені тони які асоціюються зі скорботою, тишею, вічністю; світлі кольори - символ просвітлення, надії.
6	Матеріали	Для меморіалів і прилеглих до них композицій частіше використовують камінь, бетон, мармур, скло, дерево, метал

Композиційна структура таких об'єктів має не лише естетичну, а й глибоко філософську функцію. Від правильного поєднання архітектури, ландшафту, форми і символів залежить здатність меморіалу не лише зберігати пам'ять, а й створювати простір, в якому народжується осмислення історії.

Міжнародна науково-практична конференція з нагоди 185-річчя ННІ лісового і садово-паркового господарства НУБіП України

ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

КИЇВ • 5-6 червня
2025

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО І
САДОВОПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

ТОВАРИСТВО ЛІСІВНИКІВ УКРАЇНИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**УЧАСНИКІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В
УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ
ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ»
(5 – 6 червня 2025 року)**

КИЇВ – 2025

Міжнародна науково-практична конференція «ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ».

Рекомендовано до друку науковою радою НДІ лісівництва та декоративного садівництва Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 9 від 19 травня 2025 р.)

Відповідальні за випуск:

директор НДІ лісівництва та декоративного садівництва,
кандидат сільськогосподарських наук, доцент О.П. Бала

кандидат технічних наук, доцент О.Ю. Горбачова

© Національний університет біоресурсів і природокористування України,
ННІ лісового і садово-паркового господарства,
НДІ лісівництва та декоративного садівництва, 2025